

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
OKRUŽNI SUD U BANJALUCI

Broj: 11 0 U 023023 18 U

Dana, 12.03.2019. godine

Okružni sud u Banjaluci po sudiji pojedincu Mišić Vesni, uz učešće Kovačević Milane, kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi Mačkić Stefana iz Banjaluke, [REDACTED] (u daljem tekstu: tužilac), zastupan po punomoćniku Stanković Dragani, advokatu iz Banjaluke, Ulica Kralja Petra Prvog Karađorđevića broj 103, protiv rješenja broj 01-2-054-1515-6/18 od 24.08.2018. godine Predsjednika Republike Srpske, Službe Predsjednika u Banjaluci, Ulica Bana Milosavljevića broj 4 (u daljem tekstu: tuženi), u predmetu pristupa informacijama, dana 12.03.2019. godine, donio je

P R E S U D U

Tužba se uvažava i osporeni akt poništava.

Obavezuje se tuženi da tužiocu nadoknadi troškove upravnog spora u iznosu od 750,00 KM, dok se zahtjev tužioca za naknadu troškova upravnog spora preko dosuđenog iznosa odbija.

O b r a z l o ž e n j e

Osporenim aktom, tačkom 1. dispozitiva, poništen je dopis Službe Predsjednika Republika broj 01-2-054-1515-2/18 od 08.06.2018. godine, dok je tačkom 2. dispozitiva odbijen zahtjev tužioca za pristup informacijama o važećem aktu o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Službe Predsjednika Republike, Vodiču za pristup informacijama, Indeks registru Službe i posljednjem godišnjem izvještaju iz člana 20. Zakona o slobodi pristupa informacijama Republike Srpske, kao neosnovan.

U blagovremeno podnesenoj tužbi tužilac navodi da u ovom predmetu podnosi tužbu radi prekida „ćutanja administracije“, na način da se tužba podnosi protiv konačnog rješenja tuženog 01-2-054-1515-6/18 od 24.08.2018. godine, iz razloga predviđenih članom 10. stav 1. tačka 1., 2. i 4. Zakona o upravnim sporovima, a zbog toga što je nezakonito i nepravilno odbijen njegov zahtjev za pristup informacijama, na koji način je neosnovano i nedozvoljeno ograničena njegova sloboda izražavanja i njegovo pravo na učešće u upravljanju javnim poslovima. Tužilac navodi da osporeni akt sadrži takve nedostatke koji sprečavaju ocjenu njegove zakonitosti, zato što u istom nije nikako i nije pravilno primjenjen zakon i opšti akt u upravnom postupku, koji je prethodio njegovom donošenju, niti je postupljeno po pravilima postupka. Dalje navodi da je 08.05.2018. godine, kao slobodni novinar, pozivajući se na Zakon o slobodi pristupa informacijama Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 20/01, u daljem tekstu: ZSPI) i međunarodne akte, navedene u uvodu tužbe, predao tuženom zahtjev za pristup informacijama, kojim je tražio

da mu se dostavi akt o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta tuženog koji je trenutno na snazi, sve njegove izmjene i dopune, Vodič za pristup informacijama, Indeks - registar tuženog i posljednji godišnji izvještaj tuženog iz člana 20. ZSPI, koji zahtjev je tuženi odbio dopisom broj 01-2-054-1515-2/18 od 08.06.2018. godine, sa obrazloženjem da je tuženi, na osnovu Zakona o zaštiti tajnih podataka Bosne i Hercegovine, donio Ocjenu o postojanju potrebe za utvrđivanje stepena tajnosti podataka za Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, da tuženi direktno primjenjuje ZSPI i da nema Vodič za pristup informacijama i Indeks - registar, na koji dopis je tužilac izjavio žalbu, o kojoj žalbi tuženi nije riješio ni nakon 15 dana nakon prijema žalbe, nakon čega je predao urgenciju 28.06.2018. godine i nakon primljene urgencije nije riješio po žalbi, zbog čega je tužilac predao ovom sudu tužbu zbog „ćutanja administracije“. Dodaje da je tuženi, nakon što mu je sud dostavio tužbu zbog „ćutanja administracije“, donio osporeni akt, kojim je odlučeno o njegovoj žalbi i da je zbog tog proširio tužbu, nezadovoljan donesenim osporenim aktom, u kojoj tužbi ukazuje na odredbe člana 2., 4., 5., 14., 20. i 25. ZSPI, smatrajući da se pristup informacijama može ograničiti kada nadležni javni organ utvrdi izuzetak, u smislu člana 6., 7. ili 8. ZSPI, za cijelu informaciju ili dio informacije i odredi nakon obavljenog ispitivanja javnog interesa, u smislu člana 9. navedenog zakona, da objavljivanje informacije nije od javnog interesa, a ukoliko odbije zahtjev nakon sprovedenog testa, javni organ to treba i da obrazloži, shodno članu 14. stav 3. tačka a) ZSPI, kojom odredbom je propisano da takav dopis sadrži zakonski osnov za status izuzeća informacije, uz navedene članove ovog zakona, na koje se poziva, kao i sva materijalna pitanja koja su važna za odluku, što uključuje i uzimanje u obzir faktora javnog interesa. Takođe navodi da je u članu 20. ZSPI izričito propisana obaveza svih javnih organa da na zahtjev dostave Vodič za pristup informacijama, Indeks - registre i godišnji izvještaj o radu, a da je tuženi, nasuprot tome, odbio njegov zahtjev za pristup traženom aktu o organizaciji i sistematizaciji, s obrazloženjem da je taj akt izuzet, shodno odredbi člana 6. stav 1. tačka a) ZSPI, jer sadrži podatke koji se odnose na način funkcionisanja Službe obezbjeđenja Predsjednika i drugih štićenih ličnosti, broj izvršilaca i slično. Tužilac smatra da iz navedene odredbe ZSPI proizilazi da se taj izuzetak može utvrditi ukoliko se osnovano utvrdi da bi objavljivanje informacije izazvalo značajniju štetu i to po legitimne ciljeve kategorije interesa odbrane i sigurnosti, kao i zaštite javne bezbjednosti, što tuženi nije dokazao da je nastojao da zaštiti legitimne ciljeve, niti je dokazao da bi objavljivanje informacija izazvalo štetu po te legitimne ciljeve i u čemu bi se ogledala značajnija šteta, niti je dokazao da je takvo njegovo očekivanje bilo osnovano, iz čega proizilazi da osporeni akt ne sadrži elemente predviđene članom 14. stav 3. tačka a) ZSPI i članom 197. stav 2. Zakona o opštem upravnom postupku. Takođe navodi da tuženi nije pravilno sproveo ni test javnog interesa, shodno članu 9. ZSPI, jer nije uzeo u obzir da bi uskraćivanjem pristupa traženom aktu, to jest njegovim skrivanjem od javnosti, bile grubo prekršene odredbe o javnosti opštih akata iz člana 109. Ustava Republike Srpske, a s tim u vezi, obaveza njihovog poštovanja iz člana 45. Ustava, navodeći da je iste navode isticao u žalbi, koje navodi nije cijenio u osporenom aktu, na koji način je tuženi bitno povrijedio odredbe člana 230. stav 2. Zakona o opštem upravnom postupku. Nadalje navodi da su tvrdnje tuženog o nepostojanju Vodiča, Indeksi - registra i godišnjeg izvještaja neosnovane, iz razloga što je članom 20. ZSPI izričito propisana obaveza javnih organa da te informacije dostavljaju na zahtjev i zakonodavac tu obavezu javnih organa ničim nije uslovio ili ograničio, a tvrdnje tuženog da dvije decenije, koliko je na snazi ZSPI u Republici Srpskoj, nije ispoštovao svoju obavezu i sastavio te dokumente, uopšte ne čini ubjedljivim, jer bi tuženi morao da raspolaže tim informacijama, uprkos njegovom uvjerenju u suprotno, pa bi tako te informacije morao njemu da dostavi. Tužilac napominje da u osporenom aktu nisu cijenjeni svi njegovi žalbeni navodi, niti je cijenjeno

pozivanje na odredbe člana 45. i 109. Ustava Republike Srpske, koji propisuju obavezu poštovanja Ustava, pa tako i ustavnih odredbi o javnosti opštih akata, niti pozivanje na slobodu izražavanja i na pravo na učešće u obavljanju javnih poslova, to jest član 25., 26., 33., 48. i 49. Ustava Republike Srpske, člana 19. i 25. Međunarodnog pakta i člana 10. Evropske konvencije, koji osporeni akt je zbog toga protivan odredbi člana 230. stav 2. Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 13/02, 87/07 i 50/10 – u daljem tekstu: ZOUP). U konačnosti, tužilac predlaže da sud usvoji tužbu i poništi osporeni akt, te da obaveže tuženog na naknadu troškova upravnog spora.

U odgovoru na tužbu tuženi navodi da je, zbog specifičnosti poslova i zadataka za određena radna mjesta i broj izvršilaca, generalni sekretar Predsjednika Republike Srpske donio ocjenu o postojanju potrebe za utvrđivanje stepena tajnosti podataka „Interno“ broj 01-010-1954/17 od 28.06.2017. godine za Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Službi Predsjednika Republike Srpske, a s tim u vezi, pristup Pravilniku određen je Zakonom o zaštiti tajnih podataka, a da to znači da stepen tajnosti „Interno“ daje mogućnost pristupa Pravilniku svim zaposlenima, a uz valjan pravni osnov pristup Pravilniku mogu imati i druga fizička i pravna lica i republički organi uprave. Dodaje da akt o sistematizaciji, između ostalog, sadrži podatke koji se odnose na način funkcionisanja Službe obezbjeđenja Predsjednika i drugih štićenih ličnosti, broj izvršilaca i slično, te da ne postoje druge okolnosti koje bi uticale da ovaj organ cijeni da je u javnom interesu objavljivanje podataka koji nose određeni stepen tajnosti, cijeneći svaku korist i štetu koja može proisteći iz toga, u skladu sa zakonom da je utvrđen izuzetak od objavljivanja informacija, pa uzimajući u obzir navedeno, kao i činjenicu da tužilac nije dostavio valjan pravni osnov, u skladu sa Zakonom o zaštiti tajnih podataka, a ne radi se o licu zaposlenom kod tuženog, zaključuje da je tužba tužioca neosnovana. Dalje navodi da tuženi ne raspolaže vodičem, kojim se fizičkim i pravnim licima omogućava pristup informacijama, pod kontrolom javnog organa, zbog čega zahtjevu za pristup vodiču i indeks – registru nije moguće udovoljiti. Takođe navodi da tuženi ne izrađuje godišnji izvještaj, u smislu člana 20. ZSPI, jer izvještaj o radu, u zavisnosti od poslova i organizacione strukture, sačinjavaju unutrašnje organizacione jedinice, a objedinjeni godišnji izvještaj se ne izrađuje u formalnom smislu i da je osim navedenog pristup informacijama omogućen na zvaničnoj internet prezentaciji tuženog koja, između ostalog, sadrži podatke koji se odnose na organizacionu strukturu, finansijske poslove javnog organa, funkcije, te stavove zvanične politike i smatra da su tužbeni navodi tužioca neosnovani. U konačnosti predlaže da sud tužbu tužioca odbije kao neosnovanu.

Razmotrivši tužbu, po odredbama člana 30. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS) i odgovor tuženog, ovaj sud je odlučio, kao u izreci presude iz sljedećih razloga:

Iz spisa predmetne upravne stvari proizilazi da je tužilac dostavio zahtjev tuženom dana 08.05.2018. godine, pozivajući se na ZSPI, Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima, Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, Konvenciju Savjeta Evrope o pristupu službenim dokumentima i Preporuke P(2002)2 Komiteta Savjeta ministara Evrope državama članicama o uvidu u službena dokumenta, da mu se dostavi akt o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta tuženog koji je trenutno na snazi, sve njegove izmjene i dopune, Vodič za pristup informacijama, Indeks - registar tuženog i posljednji godišnji izvještaj tuženog iz člana 20. ZSPI, koji zahtjev tužioca je tuženi dopisom broj 01-2-054-1515-2/18 od 08.06.2018. godine odbio, na koji dopis je tužilac izjavio žalbu, o kojoj nije riješeno u roku od 15 dana, a ni nakon dostavljene urgencije, zbog čega je tužilac podnio tužbu u ovom predmetu dana 17.07.2018. godine zbog „ćutanja administracije“.

Nakon što je tuženom od strane ovog suda dostavljena tužba na odgovor, tuženi je osporenim aktom riješio žalbu tužioca, na način što je tačkom 1. dispozitiva, poništio dopis Službe Predsjednika Republike broj 01-2-054-1515-2/18 od 08.06.2018. godine, dok je tačkom 2. dispozitiva odbio zahtjev tužioca za pristup informacijama o važećem aktu o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Službe Predsjednika Republike, Vodiču za pristup informacijama, Indeks registru Službe i posljednjem godišnjem izvještaju iz člana 20. Zakona o slobodi pristupa informacijama Republike Srpske, kao neosnovan.

Nakon što je sud osporeni akt dostavio tužiocu uz dopis od 31.08.2018. godine na izjašnjenje, tužilac je proširio tužbu na osporeni akt podneskom od 10.10.2018. godine, kojim traži poništenje osporenog akta.

Iz obrazloženja osporenog akta proizilazi da je tuženi poništio dopis Službe Predsjednika Republike Srpske od 08.06.2018. godine, iz razloga što je utvrđeno da isti ne sadrži elemente propisane članom 14. ZSPI, a u vezi sa članom 197. ZOUP i da to predstavlja formalni nedostatak, zbog čega isti dopis tuženi poništava. Nadalje navodi da, kako je spis predmeta podoban za rješavanje upravne stvari, da odbija zahtjev tužioca za pristup traženim informacijama, iz razloga što u pogledu zahtjeva za pristup informacijama o važećem aktu o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta tuženog, istom se ne može udovoljiti, jer je određen stepen tajnosti „Interno“, u skladu sa Zakonom o zaštiti tajnih podataka („Službeni glasnik BiH“ broj 54/05 i 12/09, u daljem tekstu: Zakon). Tuženi zaključuje da, shodno odredbi člana 18. Zakona, a imajući u vidu specifičnost poslova i zadataka za određena radna mjesta i broj izvršilaca, da je generalni sekretar Predsjednika Republike Srpske donio ocjenu o postojanju potrebe za utvrđivanje stepena tajnosti podataka „Interno“ broj 01-010-1954/17 od 28.06.2017. godine za Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Službi Predsjednika Republike Srpske, a s tim u vezi, pristup Pravilniku određen je Zakonom o zaštiti tajnih podataka, a da to znači da stepen tajnosti „Interno“ daje mogućnost pristupa Pravilniku svim zaposlenima, a uz valjan pravni osnov pristup Pravilniku mogu imati i druga fizička i pravna lica i republički organi uprave. Tuženi ukazuje na odredbe člana 6. i 9. Zakona i navodi da akt o sistematizaciji, između ostalog, sadrži i podatke koji se odnose na način funkcionisanja Službe obezbjeđenja Predsjednika i drugih štićenih ličnosti, broj izvršilaca i slično, te da ne postoje druge okolnosti koje bi uticale da ovaj organ cijeni da je u javnom interesu objavljivanje podataka koji nose određeni stepen tajnosti, cijeneći svaku korist i štetu koja može proisteći iz toga, utvrđen je izuzetak od objavljivanja informacija, pa uzimajući u obzir navedeno, kao i činjenicu da tužilac nije dostavio valjan pravni osnov, u skladu sa Zakonom o zaštiti tajnih podataka, a ne radi se o licu zaposlenom kod tuženog, zaključuje da je tužba tužioca neosnovana. Tuženi u osporenom aktu dalje navodi da tuženi ne raspolaže vodičem, zbog čega zahtjevu za pristup vodiču i indeks – registru nije moguće udovoljiti i da navedeni nedostatak nije od uticaja na ostvarivanje prava pristupa informacijama koje su pod kontrolom ovog organa, niti ima kapacitet koji bi uticao na zakonitost postupanja. Takođe navodi da tuženi ne izrađuje godišnji izvještaj, shodno članu 20. ZSPI, jer isti izrađuju unutrašnje organizacione jedinice, a objedinjeni godišnji izvještaj se ne izrađuje u formalnom smislu, a osim navedenog, pristup informacijama je omogućen na zvaničnoj internet prezentaciji tuženog.

Po stavu ovog suda, osporeni akt nije zakonit i pravilan.

Iz provedenog upravnog postupka nesporno je utvrđeno da je tužilac tuženom dana 08.05.2018. godine, kao slobodni novinar, podnio zahtjev za pristup informacijama, kojim je tražio da mu tuženi dostavi gore navedene akte, koji zahtjev je tuženi odbio dopisom od 08.06.2018. godine, u kojem dopisu je navedeno da se tužilac obavještava da je tuženi, na osnovu Zakona, donio Ocjenu o postojanju potrebe da utvrđivanje stepena tajnosti podataka za Pravilnik o

unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji u Službi Predsjednika Republike Srpske i istovremeno obavještava da tuženi direktno primjenjuje ZSPI i da nema vodič za pristup informacijama ni indeks – registar. Na isti dopis tužilac je izjavio žalbu, o kojoj žalbi tuženi nije riješio u roku od 15 dana, a niti po dostavljenoj urgenciji, zbog čega je tužilac podnio tužbu zbog „ćutanja administracije“, kojom tužbom je tražio da tuženi riješi po njegovoj žalbi, a o kojoj žalbi je tuženi riješio osporenim aktom, nakon što mu je sud dostavio tužbu zbog „ćutanja administracije“ na odgovor. Iz osporenog akta proizilazi da je tuženi rješavao po žalbi tužioca na način što je tačkom 1. dispozitiva osporenog akta poništio dopis od 08.06.2018. godine, kojim je odbijen tužilac za pristup traženim informacijama, uz obrazloženje da se isti dopis poništava zbog formalnih nedostataka, dok je stavom 2. dispozitiva osporenog akta tužilac odbijen sa zahtjevom za pristup traženim informacijama.

Članom 227. stav 1. ZOUP je propisano da kada drugostepeni organ utvrdi da su u prvostepenom postupku činjenice nepotpuno ili pogrešno utvrđene, da se u postupku nije vodilo računa o pravilima postupka koja bi bila od uticaja na rješenje stvari ili da je dispozitiv pobijanog rješenja nejasan ili je u protivrječnosti sa obrazloženjem, on će upotpuniti postupak i otkloniti izložene nedostatke sam ili preko prvostepenog organa ili zamoljenog organa. Ako drugostepeni organ nađe da se na podlozi činjenica utvrđenih u upotpunjenom postupku stvar može riješiti drugačije nego što je riješeno prvostepenim rješenjem, on će svojim rješenjem poništiti prvostepeno rješenje i sam riješiti stvar, dok je stavom 2. istog člana propisano da ako drugostepeni organ nađe da će nedostatke prvostepenog postupka brže i ekonomičnije otkloniti prvostepeni organ, on će svojim rješenjem poništiti prvostepeno rješenje i vratiti predmet prvostepenom organu na ponovni postupak. U tom slučaju drugostepeni organ je dužan svojim rješenjem da ukaže prvostepenom organu u kom pogledu treba upotpuniti postupak, a prvostepeni organ je dužan u svemu da postupi po drugostepenom rješenju i da bez odlaganja, a najkasnije u roku od 30 dana od dana prijema predmeta, donese novo rješenje. Protiv novog rješenja stranka ima pravo žalbe. Stavom 3. navedenog člana je propisano da ako prvostepeni organ nakon poništenja rješenja od strane drugostepenog organa donese novo rješenje protivno pravnom shvatanju drugostepenog organa ili primjedbama drugostepenog organa u vezi sa postupkom, pa stranka izjavi novu žalbu, drugostepeni organ je dužan poništiti prvostepeno rješenje i sam riješiti upravnu stvar, a stavom 4. istog člana je propisano da je drugostepeni organ da o postupanju prvostepenog organa obavijesti upravnu inspekciju radi pokretanja prekršajnog postupka.

Članom 228. stav 1. ZOUP propisano je da ako drugostepeni organ utvrdi da su u prvostepenom rješenju pogrešno ocijenjeni dokazi, da je iz utvrđenih činjenica izveden pogrešan zaključak u pogledu činjeničnog stanja, da je pogrešno primjenjen materijalni propis na osnovu koga se rješava stvar ili ako nađe da je na osnovu slobodne ocjene trebalo donijeti drugačije rješenje, on će svojim rješenjem poništiti prvostepeno rješenje i sam riješiti stvar, dok je stavom 2. istog člana propisano da ako drugostepeni organ utvrdi da je rješenje pravilno u pogledu utvrđenih činjenica i u pogledu primjene zakona, ali da se cilj zbog koga je rješenje doneseno može postići i drugim sredstvima, povoljnijim za stranku, izmijenice prvostepeno rješenje u tom smislu.

Iz osporenog akta proizilazi da je tuženi poništio dopis Službe Predsjednika Republike Srpske od 08.06.2018. godine kojim je tužilac odbijen sa zahtjevom za pristup traženim informacijama, iz razloga što isti ne sadrži elemente propisane članom 14. ZSPI, a u vezi sa članom 197. ZOUP, što predstavlja formalni nedostatak, zbog kojeg je tuženi isti dopis poništio, a stavom 2. dispozitiva osporenog akta je odbio zahtjev tužioca za pristup traženim informacijama, iz čega proizilazi da je tuženi isto riješio kao i Služba Predsjednika Republike Srpske dopisom od 08.06.2018. godine, pa se može zaključiti da je tuženi postupio suprotno članu 227. i 228. ZOUP,

iz kojih odredbi proizilazi da će drugostepeni organ sam riješiti upravnu stvar ako nađe da na podlozi činjenica utvrđenih u upotpunjenom postupku stvar mora riješiti drugačije nego što je riješeno u prvostepenom rješenju ili ako nađe da treba donijeti drugačije rješenje. Kako je tuženi donio istu odluku kao što je bilo riješeno i dopisom Službe Predsjednika Republike Srpske od 08.06.2018. godine, a nije upravnu stvar riješio drugačije, to se sa sigurnošću može zaključiti da je tuženi povrijedio pravila postupka, i to odredbe člana 227. i 228. ZOUP, zbog čega je valjalo tužbu tužioca uvažiti i osporeni akt poništiti.

I pored navedene nepravilnosti, potrebno je istaći da su učinjene i druge nepravilnosti u postupku koji je prethodio donošenju osporenog akta na koje valja ukazati, a to je da je iz upravnog spisa utvrđeno da je dopis Službe Predsjednika Republike Srpske od 08.06.2018. godine donio isti organ koji je donio i osporeni akt, što nije pravilno, s obzirom da po žalbi, shodno odredbama ZOUP, odlučuje drugostepeni organ. U konkretnom slučaju ne zna se ko je prvostepeni, a ko drugostepeni organ, s obzirom da u spisu nema o tome podataka, a ni tuženi nema vodič u kojem bi bio dužan da odredi lica ovlaštena za postupanje po zahtjevu za pristup informacijama, iako takva obaveza proizilazi iz odredbe člana 20. ZSPI, koja obavezuje javne organe da donesu vodič kojim se, između ostalog, reguliše pitanje pristupa pravnom lijeku i svim bitnim rokovima, kao i član 19. istog zakona, kojim je propisana obaveza svakog javnog organa da imenuje službenika za informisanje, čija je nadležnost da obrađuje zahtjeve u skladu sa ovim zakonom i da se ime tog službenika sa podacima dostavlja Ombudsmenu. Prema tome, evidentno je da ZSPI predviđa da o zahtjevu za pristup informacijama odlučuje prvostepeni organ, a protiv akta tog prvostepenog organa, shodno odredbi člana 14. stav 3. tačka b) ZSPI, dozvoljena je žalba, a bliži podaci o izjavljivanju žalbe, rokovima i troškovima trebaju biti uređeni upravo tim vodičem. Podnosilac zahtjeva za pristup informacijama, prema odredbi člana 14. stav 3. tačka b) ZSPI, osim podnošenja žalbe nadležnom organu, ima pravo da se obrati Ombudsmenu Republike Srpske, o čemu ga obavještava organ koji odlučuje o zahtjevu za pristup informacijama. Dakle, radi se o dvojnoj pravnoj zaštiti, jedna koja se ostvaruje kroz pravo na žalbu drugostepenom organu protiv odluke prvostepenog organa i druga koja se, nezavisno od prve, ostvaruje kroz zaštitu prava, obraćanjem Ombudsmenu BiH. To znači da pravilno postupanje nadležnog javnog organa podrazumijeva da odluku po podnesenom zahtjevu, kao i o žalbi protiv prvostepenog akta, donese u formi rješenja.

Ovakav pravni stav iznesen je i u presudama Vrhovnog suda Republike Srpske broj 11 0 U 016386 16 Uvp od 08.11.2018. godine i broj 11 0 U 019062 16 Uvp od 24.01.2019. godine.

Nadalje, tuženi u osporenom aktu navodi da se zahtjevu tužioca za pristup informacijama o važećem aktu o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta tuženog ne može udovoljiti, s obzirom da je za isti, a imajući u vidu specifičnosti poslova i zadataka za određena mjesta i broj izvršilaca, generalni sekretar Predsjednika Republike donio Ocjenu u postojanju potrebe za utvrđivanje stepena tajnosti podataka „Interno“, shodno članu 18. Zakona.

Članom 5. stav 1. ZSPI je propisano da se izuzetak od objavljivanja tražene informacije utvrđuje samo u slučajevima kada nadležni javni organ: a) utvrdi izuzetak u smislu člana 6., 7. ili 8. istog zakona za cijelu informaciju ili dio informacije i b) odredi nakon obavljenog ispitivanja javnog interesa, u smislu člana 9. istog zakona, da objavljivanje informacije nije od javnog interesa.

Iz odredbe člana 6. navedenog zakona, na koju odredbu se poziva tuženi, proizilazi da javni organ može da utvrdi izuzetak u slučajevima kada se otkrivanjem informacija osnovano može očekivati izazivanje značajnije štete po legitimne ciljeve sljedećih kategorija u Republici Srpskoj: interesa odbrane i sigurnosti, kao i zaštite javne bezbjednosti, sprečavanje kriminala i svako otkrivanje kriminala, zaštite procesa donošenja odluka od strane javnog organa u davanju

mišljenja, savjeta ili preporuka od strane javnog organa, zaposlenog lica u javnom organu ili svakog lica koje vrši aktivnosti za ili u ime javnog organa, a ne obuhvata činjenične, statističke, naučne ili tehničke informacije.

Međutim, iz upravnog spisa, a što osnovano tužilac u tužbi ističe, ne može se utvrditi da je tuženi, prilikom odlučivanja po zahtjevu proveo postupak javnog interesa, a niti dokazao zašto je za traženi akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta tuženog donesena ocjena o postojanju potrebe za utvrđivanje stepena tajnosti podataka. Uz to, niti jedna od ovih informacija nisu automatski izuzete od otkrivanja, već Zakon traži da javni organ, prije nego odbije pristup informacijama, provede test javnosti, odnosno da utvrdi da li je otkrivanje informacija opravdano javnim interesom. Javni organ će otkriti i tu informaciju, ako utvrdi da je javni interes značajniji od štete koja se nanosi zaštićenoj kategoriji informacije. Izuzecima javni organ treba da uravnoteži mogući sukob interesa između prava javnosti da sazna za informaciju i legitimne potrebe za zaštitom određene vrste osjetljivih informacija. Zato ZSPI derogira sve druge zakone koji nisu u skladu sa njim. Nadalje, nisu opravdani razlozi tuženog kada navodi u osporenom aktu da ne raspolaže vodičem i da zbog toga nije dostavljen tužiocu, kao ni indeks registra, iako je isti bio dužan da donese vodič, shodno članu 20. ZSPI, kao što je naprijed navedeno.

Zbog svega navedenog ostvarili su se osnovi iz člana 10. tačka 2. i 4. ZUS, zbog čega je tužba uvažena i osporeni akt poništen, na osnovu ovlaštenja iz člana 31. stav 1. i 2. istog zakona.

U smislu člana 50. ZUS tuženi organ je u obavezi odmah, a najkasnije u roku od 30 dana od dana dostavljanja ove presude, da donese novi upravni akt, uvažavajući pravno shvatanje i primjedbe suda u pogledu postupka.

Odluka o troškovima spora iz stava 2. izreke presude temelji se na odredbi člana 5. i 6. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 63/11), u vezi s članom 386. stav 1., 387. i 396. stav 1., 2. i 3. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13). Naime, tužilac je u tužbi predanoj ovom sudu dana 10.09.2018. godine zatražio naknadu troškova upravnog spora u ukupnom iznosu od 1.500,00 KM, i to za sastav tužbe zbog „ćutanja administracije“ od 17.07.2018. godine i tužbe od 10.09.2018. godine, po 750,00 KM za obe tužbe i sudsku taksu po nalogu suda. Sud je dosudio tužiocu naknadu u ukupnom iznosu od 750,00 KM, i to za sastav proširene tužbe od 10.09.2018. godine od strane advokata 300 bodova, prema Tarifnom broju 3. Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 68/05 - u daljem tekstu Tarifa), trošak na ime paušalne nagrade prema Tarifnom broju 12. Tarife - 75 bodova, što ukupno iznosi 375 bodova. Na osnovu člana 14. Tarife vrijednost boda iznosi 2,00 KM, pa budući da je tužilac uspio u sporu, isti se troškovi ukazuju opravdanim i nužnim, to je sud tužiocu na ime troškova zastupanja od strane advokata u upravnom sporu (sastav tužbe od 10.09.2018. godine sa paušalom), priznao u ukupnom iznosu 750,00 KM. Sud je zahtjev tužioca preko dosuđenog iznosa odbio kao neosnovan, iz razloga što je sud u ovoj upravnoj stvari nastavio postupak u odnosu na upravni akt na koji je tužba proširena, a nije odlučivano po tužbi koja je podnesena zbog „ćutanja administracije“, pa je dio zahtjeva tužioca za nadoknadu troškova za sastav tužbe od 17.07.2018. godine neosnovan.

Zapisničar
Kovačević Milana

Sudija
Mišić Vesna

